

spreken
stenmaker
em" (Joz.
van den
er" (cho-
han be-
rscheiden
aarzeggen
a 3:11).
menschen,
t, en óók
ormen en
van men-
aarden
n ziener-
met val-
9, 23; 21
En omdat
peinstelling
oor oogen
eschreven
te wáre
álsche
opvallend
en tegen-
en ziener-
ders dan
kunst of
de Kana-
let weten
ken, doet
n verach-
te"); een
gang van
van zijn
hende, en
r is gaan
an Naza-
ard Gods
in; alleen
e wierp
n overste
van Hem
afgerukt
gger: Hij
n „nabi”,
waarzeg-
r. Erger
doen: de
kerk als
gebracht,
houd van
en krank-
zetenen:
heeft van
listig ge-
nzen, den
ders zou-
it er een
hem (1
oordeeling
ers weg:
strekt on-
gespeeld.
nog met
eteer ons,
bebracht?
zéggen:
angespro-
den ech-
Het zijn
áken ons
eft, staat
bazing —
en heeft,
gd, en de
maar één
telijk op-
schen be-
orzegging
vaak ge-
veel keer
uit. Hier
reer „din-
en, schep-
dat niet
taan. Ook
ij? WIJ
penhagen,
7:17).
ats even-
1 Jacob;
st te ver-
ente Lux,

hebben van zoo iets niets. Een bijbel, geen voorspelling. Een dominee, geen waarzegger. Een ziekenbezoeker, geen gebedsgenezer. Een ouderling, geen voorzegger. Een licht-ontsluitingsdienst, als de bijbel opengaat. Geen sluier-optiel-dienst om eens in de toekomst te kijken. Geen moment de zekerheid, dat we niet over één minuut doodgebleven zijn, dat ons lichaam niet over een week op 't kerkhof ligt.

Zullen wij nu jaloersch zijn?

Indien de Christus een waarzeggersdienst geopend had, dan mochten onze prozelieten op Nathanaël, en die menschen onder ons, die in hun optrekje zich vanwege hun bedreven zonden krommen voor God, op Simon Petrus wel echt jaloersch wezen (ze vergeten misschien, dat Simon „het” toch nog „gedaan heeft”, al had hij dan een voorspelling gekregen).

Maar, nu wij weten, dat Christus geen voor-speller, doch eischer en belover is, dat Hij ons ook aan het doopvont, op het ziekbed, in onze beslissingen, niet aan voorspellingen, doch aan be-lot-fen-en-ei-schen genoeg beveelt te heb-ben, nu zijn we niet meer jaloersch. Als Christus Nathanaël eens „een keer” laat zien, wat Hij — de Meester — zoal vermag te zien, dan is dat, om dien man naar „a n l e i d i n g” daarvan des te vlugger te laten bukken voor de „reden” van het bevel: ga mee, en volg Mij, en ga preeken, word profeet onder Mij als den Profeet, en gij zult grooter dingen zien dan deze; bijvoorbeeld een kruis. Jaloersch?

Met een „x” „accord gaan” of „naar de accorden samengaan”? Overigens: wij vorderen!

KERKELIJK LEVEN

Wij zouden nog een en ander opmerken over wat ons verleden week bezig hield. Juist, toen we wilden beginnen, bracht de post ons een tweetal artikelen van dr H. N. Ridderbos. Ze geven een goede inleiding.

Het ééne is een soort van reactie op onze vragen van enkele weken geleden; toen wezen we erop, dat deze auteur fel reageerde op een stuk van een onzer kerkeraden, die een formule had vastgesteld, waarmee werd aangekondigd, dat N. N. zich aan de kerk onttrokken had; die formule scheen dr R. getuigenis te geven van een verkeerde geestesgesteldheid en van een onjuiste beschouwing aangaande de kerk; hij scheen te vinden, dat die kerkeraad niet zeggen mocht: wij zijn „de” kerk hier ter plaatse. Ik vroeg toen dr Ridderbos, waar (o.a.) z.l. Greijdanus gebleven was; die is tegen zijn wil afgekondigd, zich onttrokken te hebben aan „de” kerk te Kampen; en had nooit een briefje gestuurd van zich ergens-aan-onttrekken. We vroegen, of hij er voor voelde, eens af te drukken de formuleringen, die in de dagen van 1944, en zoo, gebruikt zijn van „zijn” kant; ik wilde hem desnoods via ds Doekes aan de noodige copie helpen.

Nu zegt dr Ridderbos: dat hij met mij niet gaat debatteeren over de pluriformiteit. Dat had ik ook niet gevraagd; ik wou alleen maar vragen: gelooft zijn blad ze, ja of neen?

Ook was hem gevraagd: waar is — debatteeren is overbodig — Greijdanus volgens u dan gebleven?

Op geen der vragen antwoordt dr R. Hij zegt alleen maar: „n á u”; dat beteekent: ik moet eerst afdrucken dat formulier van dien kerkeraad.

Ik zou willen zeggen: met genoegen als hij meedoet. Ik zal niet mijnerzijds zeggen: „n á u”, al heeft dr R. de kans, om mij vóór te zijn, b.v. door overdrukken van de teksten die ds Doekes publiceerde, lang genoeg ongebruikt gelaten. Maar laten we het „royaler” oplossen. Als hij bereid is, mee te werken aan een tegelijkertijd publiceren, b.v. in een nummer van Maart, dan kan hij zijn zin krijgen. Ik neem dan den door hem bedoelden tekst op; en hij de door mij bedoelde. We kunnen, desverlangd, afspreken: precies evenveel kolommen. Dr R. mag den datum kiezen.

Met dezelfde post evenwel kwam binnen een tweede artikel van dr H. N. Ridderbos. En dat geeft mij den indruk, dat hij om zijn of onze formule's zich eigenlijk niet bekommert. Daar toch doet hij zijn best, onze menschen los te maken van ons, en terug te brengen onder de ettelijke bindingen, die in en na 1944 zijn opgelegd aan alle navolgers zijner onderscheiden synodes: Sneek, Utrecht, Zwolle, Eindhoven, Den Haag—1949. Wat me nu daarin trof, was de laatste volzin, dien we letterlijk afdrucken (de schrijver zelf cursiveerde):

„Want het eigenlijk geding gaat niet over een zin-sneede van de belijdenis of over een artikel van de kerkenorde, maar over het al of niet accoord gaan met een bepaalde geestesgesteldheid. HIER VALT DE KEUS”.

Tot zoover dr Ridderbos; de hoofdletter is dan door mij gesteld.

Nu is dit, wat ik bedoel: ik voor mij zeg níét: „hier valt de keus”. Ik zeg wél: wie het ermee ééns is, dat daar de keus valt, of vóór, of oóit m á g vallen, die moet het dan maar ronduit zeggen; dan heeft hij al gekozen vóór zijn eigen alavernij, en tégen de kerke-lijke vrijheid.

Dat zinnetje van dr Ridderbos kan alleen maar be-

Maar als ik uit den bijbel leer, dat God alwetend is, wel, dan weet ik toch net z o o g o e d, dat Hij mij zag onder mijn vijgeboom? En wat Simon Petrus betreft: hem is wel die waarzegging gedaan, maar niet om hem kunstmatig van de zonde terug te houden — dán ware de waarzegging trouwens niet eens uitgekomen — doch om hem straks, als hij „bekeerd zou zijn”, en „indachtig” gemaakt, zijn broeders te beter te doen versterken, zonder een dienst-van-voorspellingen, doch door de prediking van de volstreckte Autoriteit van Jezus Christus. Hij moest leeren, dat God met Christus één was, OOK in zijn waarzeggingen, gelijk in de profetie. Maar meteen moest hij leeren, dat Christus zich én met zijn waarzeggingen, én met zijn profetieën, liet toetsen en meten aan het Woord.

U zegt: maar Nathanaël, en Simon, die wisten het nu?

Maar u weet het toch ook? Het staat in den bijbel. En zij moesten, om Christus te verifiëren, óók al naar den bijbel: zij naar den halven, u naar den heelen.

Wie heeft nu meer, zij of gij?

Daarom gaan we dadelijk na het doopvont den levensweg op, zonder één voorspelling, maar mét een schat van beloften. En die zijn ons genoeg; want door het Woord werkt en wekt God het geloof, niet door een woord-je.

K. S.

teekenen: smaldeel-menschen, trekt u niet aan, wat er door ons allenmaal op papier gezet is in 1944 en daarna; beoordeelt ons dáárnaar niet; neemt dát niet zoo ernstig; en denkt niet, dat ge daar ooit meer mee te maken krijgt, als ge „bij ons komt”. We hebben de honderden menschen de kerk uitgezet om een bepaalde onbepaalde geestesgesteldheid. En, om dat te kunnen doen, hebben we toen wel bepaalde scherp-bepaalde formulieren gebruikt, en zeer bepaalde wetten met bepaald goddelijke autoriteit afgekondigd en gehandhaafd, en wel uitgeworpen wie NIET bepaald beloofde, NIETS te leeren, wat NIET volkomen met al die strikt-bepaalde formules in overeenstemming was, maar dacht U dat dit ons fijne puntje was? Dat onze op de bullen aangegeven gronden de werkelijke waren? We wilden niet accoord gaan met een zekere geestesgesteldheid; en om den zóó-geestesgestelden hód te slaan hebben wij den stóv van een op Gods Naam gestelde letter gebruikt. En dat is nu alles.

Erger vonnis kon niemand vellen over zijn eigen kerk en synode. Ik las deze week in een „synodaal” blad, dat een synodalistische classis geprotesteerd heeft tegen een uittaling van iemand, die een rede hield in een van onze vergaderingen, en die óók al jaren geleden door een vergadering als die synodalistische was uitgeworpen met de zwaarste woorden (dr H. N. Ridderbos kan ze — als hij op mijn voorslagje van tegelijk-oversteken ingaat — wel opvragen bij zijn broer, het was in Amersfoort). Zou die classis maar niet liever binnenshuis blijven, en protesteeren tegen het feit, dat dr H. N. Ridderbos schrijft, dat het EIGENLIJKE geding hiérover loopt?

Men zal mij vragen: waarom ons met dr R. opgehouden? Praat liever over onze éigen menschen.

Maar daar is het me juist om begonnen. Ik geloof, dat zoo'n drogreden (want dat is het, omdat iedere synodocraat, oud of nieuw, elken dag weer kan worden aangepakt met de nooit afgeschafte formules van 1944 etc.). — Ik geloof dan, dat zoo'n drogreden niet zoo vlot aangevoerd kon worden als lokaas voor het door dr R. begeerde „smaldeel”, als niet binnen onzen éigen kring dat praten over „geestesgesteldheid”, vóór en na, het gesprek over de FEITEN, die alleen BESLISSEND zijn en mogen zijn, had verhindert en de aandacht dáárvan afgeleid.

Neen, ik zal het niet hebben over uittaling zóó of zús. Ik stel de vraag: gelooft iemand werkelijk, dat hij, door zich bij de kerk te voegen, kiest voor een geestesgesteldheid, of dat hij, door er uit te loopen, en „een andere” in den arm te vallen, kan kiezen voor een zekere geestesgesteldheid? ALS HET WAAR IS, m.a.w., áls iemand een kerkje vinden kan, dat inderdaad een zekere „geestesgesteldheid” als kenmerk (!) en toevertrouwd pand bezit, DAN IS HIJ MET ZIJN NIEUWE KERKJE DIEP TE BEKLAGEN.

Waar men toch al niet uitkomen kan: ook dr Ridderbos zou, enkele jaren geleden, hebben gezegd: een kerk is geen kwestie van „ligging”; „ligging” is een kersteniaansch woord, en de kerk, vooral de oecumenische kerk, moet voor állerlei „liggingen” plaats en ruimte hebben. Raum! Maar vandaag wordt rustig gesteld: het gaat, in de EIGENLIJKE kwestie, om een bepaalde onbepaald gelaten „geestesgesteldheid”. Dit laatste is een moderner woord voor het archaïsche „ligging”. Maar het komt op hetzelfde neer: alleen herinnert „ligging” aan Israëls reizen in de woestijn (ze

—volg pag. 136).

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Soberheid gevraagd

We speuren in sommige familieadvertenties, berichten van geboorte, ondertrouw, overlijden, koparen, zilveren en gouden bruiloften, zoo af en toe een toenemende gemanierdheid, die ons dringend doet vragen om eenige meerdere soberheid.

We denken hierbij niet aan dat bij-de-hande Jantje, dat, natuurlijk uit eigen initiatief, na eigen overleg, op eigen kosten, precies in de juiste krant „met dank aan God” doet weten, dat Vader en Moeder dan en dan twaalf en een half jaar hopen getrouwd te wezen, den zóóveelsten van zóó laat tot zóó laat daar en daar hopen te recipieeren. Zoo'n dankbaar Jantje toch!

We denken evenmin aan dien kleinen lurenman, die als laatste van een reeks zoo maar met Vader en Moeder en al de anderen mee-adverteert, dat de Heere óók hem weer een zusje heeft „toevertrouwd”.

We denken aan iets anders.

Advertentieknipsels hebben we niet bewaard.

Een dossier van geboortekaartjes, rouwbrieven, ondertrouwberichten en dergelijke legden we niet aan.

Maar we bewaren niet zonder eenigen tegenzin de herinnering aan gezwellenheden, die met hoe langer hoe grooter regelmaat terugkeeren en die ons nopen te zeggen: Zóó moet het niet. En we bewaren ook de heugenis aan een enkel geval, waarin we meenden gebrek aan teederheid te bespeuren.

We geven toe: soms kan eenige breedheid geoorloofd en noodig zijn. Toen in de Ulrumsche pastorie in de dagen van het bekende bezoek van Scholte, eenige dagen voor de Afscheiding het oudste kindje van De de Cock boven aarde stond, bracht de Groninger Courant van 10 October 1834 de volgende advertentie:

Het behaagde hedenavond den vrijmagtigen eenigen en drieënenigen God na een ziekte van drie weken ons oudste dochtertje, Jannetje, oud ruim 3½ jaar, door den dood van ons af te eischen. Berustende in en vertrouwend op de verbondsbeloften Gen. XVII : 7, Hand. II : 39 en op Gods Woord Marc. X : 14 en 1 Cor. VII : 14, hopen wij eenmaal daar haar weder te vinden, waar geen rouw of gekrijt meer zal zijn.

H. DE COCK,

Geref. Leeraar te Ulrum.

F. VENEMA.

De breedheid van deze advertentie is licht te verstaan, wanneer men met Rullmann overweegt, dat in dien tijd de leer der erfzonde, inzonderheid die der erfschuld, vrij algemeen geloofend werd en men over de zaligheid van vroegstervende kinderen zeer lichtvaardig oordeelde op grond van hun vermeende onschuld. Nog meer heeft wellicht bij De Cock een andere overweging een rol gespeeld. Onder de dominees in zijn omgeving liep het volgende verhaal: Een candidaat zou eens een bezoek bij De Cock gebracht en toen gehoord hebben, dat in een aangrenzend vertrek een klein kind onophoudelijk schreide. Hij had toen gevraagd: „Wien is dat toch?” En De Cock zou gezege hebben: „Een van onze kinderen, maar laat het schreeuwen. Wij storen ons daaraan niet. Het is toch een verdoemeling. Dat is mij geopenbaard”.

Tegenover die lasterpraatjes is de advertentie in de Groninger Courant van 10 October 1834 een kostelijk getuigenis. Zoolets kan noodig zijn. Maar als zulk een noodzaak niet aanwezig is, zij men toch sober. Van die soberheid getuigt de advertentie, die Dr A. Kuyper voor ruim een halve eeuw plaatste in De Heraut, toen Mevrouw Kuyper overleden was. Zij luidde:

Op den 25en Augustus 1899 is te Meiringen, in het Berner Oberland, in haar Heere en Heiland ontslapen, Vrouwe

Johanna Hendrika Kuyper

geboren Schaay

in den ouderdom van 57 jaren.

(volgen ondert.).

Onze advertenties mogen ook hier wel blijf geven van fijngevoeligheid. Wie bij het overlijden van een familielid geen hope voor hem heeft of niet zonder leed over zonde van den gestorvene aan hem kan terugdenken, beware zulks voor den intiemsten kring.

Toen Dr Kuyper's vader overleden was, jammerde zijn hart: „Mocht hij maar ingebonden zijn in het bundelken der levenden bij den HEERE onzen God”. Maar de overlijdensadvertentie meldde, sober en strak, in De Standaard van 9 December 1883 en in De Heraut van den 10den:

Geheel onverwachts ontsliep in den afgeloopen nacht onze geliefde Vader en Behuwdvader, de Welverwachte Heer

Jan Frederik Kuyper,

in leven emeritus-predikant te Leiden, in den ouderdom van één en tachtig jaar.

(volgen ondert.).

Laten we dien soberen, strakken stijl, die fijngevoeligheid tegenover onze dooden, bewaren. En in onze familieadvertenties toch ophouden het nóg origineeler, nóg „gereformeerder” te zeggen dan anderen.

Eenvoud is ook hier het kenmerk van het ware.

Soberheid.

D. E. C.